

5, 11, 8. *Eingang finden, sich bemeistern* (von Gemüthszuständen): (शमः) न भिन्ने अयेत हृदि 4, 8, 36. कामः कथं नु पुनरस्य मनः अयेत 2, 7, 7. तं मोहाच्छ्रयते मदः Spr. (II) 1373. नूनं तां शिष्ये रूपं सर्वान्यवरयोषिताम् *ihr ward zu Theil* KATH. 34, 96. — 4) med. act. *in einen Zustand —, in eine Lage —, in ein Verhältniss sich begeben, antreten, greifen zu*; med.: रूपमन्यत्स शिष्ये so v. a. *er nahm eine andere Gestalt an* KATH. 18, 243. कर्मकरोभावम् 13, 94. गुरुताम् so v. a. *wurde Lehrer* 19, 75. सूत्रम् 56, 354. प्रव्रज्याम् 66, 97. act.: पौरुषं अयं so v. a. *lege Männlichkeit an den Tag* R. 4, 6, 13. द्विपेन्द्रभावं कलभः अयन् RAGH. 3, 32. अपत्यकरूपाम् Spr. (II) 4816. सप्तीकताम् 2792. परिब्रज्यामशिष्यवत् KATH. 28, 18. कृपाणां परसेवाम् 36, 74. मान्द्यव्याजम् so v. a. *stellte sich krank* 63, 102. श्रानुकूल्यमशिष्यवत् (so ist zu lesen) RĀGA-TAR. 5, 132. — partic. अयितं P. 7, 2, 14, Schol. Vop. 26, 89. 1) in act. Bed. a) *haftend an, stehend auf, — in, befindlich —, angebracht an, enthalten in* (gewöhnlich loc., aber auch acc.): नाकस्य पृष्ठे अयि तिष्ठति अयितः RV. 1, 123, 5. 75, 3. दिवि वातां स्व अयिताः 187, 4. 2, 3, 11. पर्वते 28, 8. 5, 11, 3. 63, 4. सिन्धुषु 9, 86, 8. 8, 39, 8. अयम् 3, 9, 4. चक्रे नाभिर्निच अयिता 8, 41, 6. वे अयितापूषि 2, 41, 17. सय्ये 3, 9, 3. अयितः कामो युवद्विक् 4, 43, 7. अयम् अयम् *barba indutus* 8, 33, 6. दितुं VS. 16, 6. 18, 55. TS. 2, 6, 9, 1. TBr. 1, 5, 5, 1. Ait. Br. 3, 49. यत्समुद्रमनु अयितम् AV. 13, 2, 4. TAITT. ĀR. 8, 2. PĀR. GRHJ. 1, 11. 16. स एषो अयिर्दिवि अयितः MAITRJUP. 6, 2. KAUSH. UP. 2, 8. 10. KATHOP. 5, 8. यद्यत्तरीते यदि वा दिवि अयिताः (लोकाः) MBH. 1, 3655. 14, 554. तां दिशं अयिताः शिवाः RAGH. 11, 61. RĀGA-TAR. 4, 239. सर्वे कामा ये अस्य हृदि अयिताः (स्थिताः) CAT. Br. 14, 7, 2, 9. BRH. ĀR. UP. 4, 4, 7 = KATHOP. 6, 14. आत्मन् अयितं तन्मन् BHĀG. P. 4, 7, 30. याः काश्च (प्रजाः) पृथिवीं अयिताः (पृथिवीअयिताः) MAITRJUP. 6, 11. TAITT. UP. 2, 2. एवं फलकं अयितः *stehend auf* KATH. 26, 122. शयनं अयितः *liegend auf* 28, 121. 65, 143. BHĀG. P. 3, 23, 45. रेवतीम् *im Sternbild R. sich befindend* so v. a. *unter diesem Sternbild es thut* MBH. 13, 4268. अयिअयितकृत्तवर्णं *steckend in* BHĀG. P. 2, 1, 37. सभासमीपविदपिअयितकोकिल *sitzend auf* LA. (III) 89, 17. — b) *sich irgendwohin oder zu Jmd (acc.) begeben habend* (auch das vorbium finitum vertretend): अयमवशाच्छ्रयां अयितः शाखिनाम् RĀGA-TAR. 1, 371. अस्मि सवान्धवः — तां शरणं अयितः 4, 592. आसुरं भावमुत्सृज्य शैरिं स शरणं अयितः KATH. 29, 12. रोदनं शरणं अयितः 73, 225. भुजङ्गउपगमम् — देवाः । सेन्द्राः अयिताः BHĀG. P. 1, 15, 13. तव चरणानपत्रम् 3, 21, 17. — c) *sich begeben habend in einen Zustand, — eine Lage, — ein Verhältniss, gerathen in* : स्वतनुम् so v. a. *seine (ursprüngliche) Gestalt angenommen habend* KATH. 52, 164. रातसीमासुरीं चैव प्रकृतिं मोहनीं अयिताः BHĀG. 9, 12. सूर्मिषम् KATH. 56, 364. पतनम् RĀGA-TAR. 3, 530. कष्टयित P. 2, 1, 24, Schol. BHĀG. 5, 53. — d) *der sich unter Jmds Schutz gestellt hat*: कञ्चिज्ज्ञातीन्गुर्वृद्धान्वपिज्ञः शिल्पिनः अयितान् । अमीक्षामनुगृह्णासि MBH. 2, 205. — 2) mit pass. Bed. a) *wohin oder zu wem man sich begeben hat, aditus* : ओगाकर्णनिकेतमीश्वरम् RAGH. 8, 33. अयितो ऽस्माभिर्जलनिधिः Spr. (II) 546. नत्तत्रनाथः 3567 (Conj.). KATH. 52, 39. — b) pass. zu अयित 1) c) : अतम so v. a. *sich in Geduld fassend* CAT. 10, 182. अस्रव BHĀG. P. 4, 7, 40. यैरभिधाः अयिताः so v. a. *gegeben, erwählt* RĀGA-TAR. 4, 143. — मन्दबुद्धिजनाः अयिताः Verz. d. Oxf. H. 155, b, 34 fehlerhaft für अयितवत्. — partic. अयितवत् *der sich in Jmds*

Schutz begeben hat: दिवि अयितवत्तन्नेत्रं शशस्य Spr. (II) 2807.

— caus. आपयति s. u. उद्.

— desid. अयिष्यति und अयिष्यति P. 7, 2, 49. Vop. 19, 8.

— अयि 1) *verbreiten über*: महीमधि अयिष्यत् वारम् AV. 10, 2, 7. मानं को देवो ऽयि अयिष्यत् पूर्वे 13. — 2) *setzen auf*: वाम उरावधिअयित्य दन्तिणाङ्गिसरोरुक्म् BHĀG. P. 3, 4, 8. insbes. *auf's Feuer* (mit und ohne अयि u. s. w.): पुराडाशम् TS. 1, 6, 9, 4. आश्वम् TBr. 1, 1, 10, 5. गार्कपत्ये 2, 1, 3, 7. 5, 5. CAT. Br. 1, 2, 2, 4. 5, 3, 2, 8. अङ्गारेषु 12, 5, 1, 7. KAUC. 2, 64. ĀCV. ÇR. 2, 3, 16. अयिअयित्य समिद्धे ऽग्नौ वदराणि MBH. 9, 2802. Suçr. 1, 163, 6. पयो ऽयिअयित्य BHĀG. P. 10, 29, 5. नहि भित्तुकाः सतीति स्थाल्यो नाधिअयिते (so mit SARVADARÇANAS. 2, 21 zu lesen) Verz. d. Oxf. H. 216, b, 18. fig. — 3) *sich setzen —, sich legen auf*: शयनमध्यशिष्याव DAÇAK. 75, 4, 5. — partic. अयित 1) *haftend an, ruhend in —, auf* Kuras: धाम्ने विश्वं भुवन्मधि अयितम् RV. 4, 58, 1. 4, 164, 29. सेमो गौरी अयितः (nach P. 6, 1, 36 von अयि; vgl. 1, 1, 19) 9, 12, 3. 14, 1. दिवि सेमो अयि अयितः *hängt am Himmel* 10, 85, 1. AV. 1, 32, 4. 18, 4, 4. यो देवानामधिपो यस्मिंस्तोका अयिअयिताः ÇVETĀCV. UP. 4, 13. — 2) *gesetzt auf*: वत्सपयिअयितवधूः BHĀG. P. 4, 7, 21. insbes. *auf's Feuer* AV. 15, 12, 1. CAT. Br. 2, 4, 2, 10. 11, 5, 3, 2. 12, 4, 1, 4. 14, 3, 2, 26. fig. Ait. Br. 5, 26, 7, 2. KĀTJ. ÇR. 25, 2, 3. HARIV. 3872 (अयित in beiden Ausgg.). BHĀG. P. 10, 9, 5. — 3) *besetzt mit*: शिखरेषु केमकुम्भैरयिअयितम् BHĀG. P. 3, 23, 18. — 4) *der sich wohin begeben hat*: डुगम् PAKĀT. 191, 11. — Vgl. अयिअयिण.

— प्रत्ययि *daneben übersetzen*: उलाः KĀTJ. ÇR. 25, 7, 12.

— समधि *auf's Feuer setzen*: पावके समधिअयत् । अयपद्मज्ञाशार्हल (so ed. Bomb.) वदराणि MBH. 9, 2781. अयित्य 3, 2933.

— अनु, partic. अयित *gefolgt von*: अयं पतलनैरनुअयितः (अनुसृतः *verstiesso gegen das Metrum*) CAT. 14, 210.

— अय med. *sich entfernen* LĀTJ. 2, 6, 3. partic. अयित *der sich entzogen hat, verborgen*: पर्वतेषु RV. 1, 84, 14. 5, 61, 19. 8, 24, 30. AV. 6, 127, 2. CAT. Br. 10, 5, 2, 18. अनयं LĀTJ. 2, 6, 2. — Vgl. अयअय.

— अनय med. *sich wegbegeben zu*: उत्तरं चक्रम् SHAPV. Br. 1, 4.

— अयि 1) *herbeiführen, vereinigen mit*: अयिवृत्तमो ऽभि ज्योतिरयित् AV. 13, 2, 9. Hierher stellt sich, obgleich der Form nach zu अयि gehörig: (सुकृतं राद्धिं च) अनयतैरे ऽभिअयिणाति (Gegens. अयकृत्ति) TBr. 1, 1, 2, 6, 7; vgl. u. simpl. 1) am Ende und unter सम्. — 2) *sich flüchten zu*: भयाद्गणं परित्यज्य शक्रमेवाभिअयिअयुः MBH. 1, 8274. st. अयित्य SĀV. 6, 6 liest MBH. 3, 16863 besser अयित्य. — Vgl. अयिअयि 2) 3).

— अय vom Feuer nehmen, s. अयअयण.

— उपाव med. *sich hingeben an* (acc.) CAT. Br. 4, 6, 9, 6.

— आ 1) act. *heften an, anbringen*: त्रिपथिं दिव्याअयन् AV. 11, 10, 10. — 2) *sich lehnen an*: ध्वजं चाप्यअयत् HARIV. 13478 nach der Lesart der neueren Ausg. *sich lehnen —, sich schliessen an Jmd, Halt und Schutz bei Jmd suchen, sich Jmd hingeben*; med.: का च सर्वगुणेष्वेतं नाश्रयेत नलं नृपम् MBH. 3, 2246. आर्यमाश्रयेत बलेत्कारम् KĀM. NĪTIS. 11, 28. शरण्यमेनमाश्रयते RAGH. 13, 7. अर्थवत्तम् Spr. (II) 2622. 8078. अनयं शरणं कामाश्रये BHĀG. P. 4, 17, 30. 7, 8, 5. VEDĀNTAS. (Allah.) No. 2. नीचमाश्रयते लक्ष्मीः Spr. (II) 3793. act.: तद्विद्वान्नाश्रयेदशुभात्मकम् 414. 587.